

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. L., advokátkou v B., proti žalovanému **Ing. M.**, bývajúcemu v B., zastúpenému Advokátskou kanceláriou A., so sídlom v B., v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. P. – V., o **zaplatenie 4.315,20 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 158/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 260/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 260/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 8. februára 2011 č.k. 9 C 158/2007-144 žalobu žalobcu o zaplatenie 4.315,20 Eur zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Právne rozhodnutie zdôvodnil § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 529 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal preukázané, a to zo Zmluvy o postúpení pohľadávky zo 14. septembra 2007, uzavretej medzi žalobcom ako postupníkom a Advokátskou kanceláriou JUDr. J. ako postupcom, že predmetom postúpenia na žalobcu mala byť pohľadávka vzniknutá na základe Zmluvy o poskytovaní právnych služieb z 24. mája 2007. Táto zmluva podľa názoru súdu prvého stupňa však nikdy nenadobudla platnosť. Zdôraznil, že v zmysle článku IV je zmluva platná dňom jej podpísania oboma zmluvnými stranami, t.j. JUDr. J. na strane jednej a Ing. M. a P. na strane druhej, ktorá

zmluvu nikdy nepodpísala. Mal preto za to, že na žalobcu bola postúpená neexistujúca pohľadávka. Uviedol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 260/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Vychádzal z § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri zdôraznení, že nevyhnutným predpokladom postúpenia pohľadávky vždy je, že musí ísť o pohľadávku určitú (identifikovateľnú) a existujúcu. Poukázal na čl. III Zmluvy o poskytovaní právnych služieb z 24. mája 2007, keď sa jej strany mali dohodnúť na odmene za vykonanie predmetu zmluvy vo výške 100 000 Sk, každá v jednej polovici a za zabezpečenie podkladov potrebných k podpisu zmluvy (o predaji nehnuteľnosti) na čiastku 30 000 Sk, každý v jednej polovici (teda u žalovaného by povinnosť zaplatiť odmenu predstavovala 65 000 Sk). Podľa názoru odvolacieho súdu však k nadobudnutiu platnosti zmluvy o poskytovaní právnych služieb nedošlo z dôvodu, že táto nebola podpísaná obidvoma zmluvnými stranami (čl. IV zmluvy). K podpisu zmluvy nedošlo bývalou manželkou žalovaného P., a tak ani k vzniku pohľadávky na základe tejto písomnej zmluvy v prospech JUDr. J., z ktorého dôvodu táto ako postupca nemohla preniesť takúto pohľadávku voči žalovanému ako postupca na žalobcu ako postupníka zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb, na základe ktorej táto pohľadávka voči žalovanému neexistovala a navyše ani v uvedenej sume 130 000 Sk (výška pohľadávky voči nemu by inak bola len vo výške 65 000 Sk). Z tohto dôvodu nepovažoval žalobcu za aktívne legitimovaného v konaní. Uviedol, že aktívne legitimovanou by mohla byť JUDr. J., keďže v prípade neplatnosti písomnej zmluvy o poskytovaní právnych služieb by bolo možné vychádzať ako z dohody o poskytovaní právnych služieb uzavretej konkludentne.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. t.j., že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať a to najmä v súvislosti s nenáležitým (rozporným) zdôvodnením rozhodnutia, keď na jednej strane pripustil existenciu pohľadávky a vzápätí jej existenciu odmietol tým, že na žalobcu bola postúpená neexistujúca pohľadávka. Ako dovolací dôvod uvádzal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Zdôraznil, že bez ohľadu na právne posúdenie zmluvy o poskytovaní právnych služieb, u žalovaného vzniklo poskytnutím služieb

bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať s poukazom na § 451a nasl. Občianskeho zákonníka. V konaní bolo preukázané, že žalovaný si služby objednal a za tým účelom podpísal aj označenú zmluvu, ktorá ho zaväzuje. Odvolací súd pripustil, že aktívne legitimovanou bola právna predchodkyňa žalobcu, keďže v prípade neplatnosti písomnej zmluvy by bolo možné vychádzať ako z dohody o poskytovaní právnych služieb uzavretej konkludentne, potom rovnaké právo prislúcha aj žalobcovi, na ktorého bola postúpená existujúca pohľadávka voči žalovanému, došlo k jej platnému postúpeniu, a preto je aktívne legitimovaný na jej uplatnenie v súdnom konaní. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozhodnutia súdov nižších súdov zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

Žalovaný považoval dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. (v danej veci v znení účinnom do 31. decembra 2014).

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne

rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

S prihliadnutím na námietku dovolateľa, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.

Dovolateľ nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Dospel k záveru, že konanie je takouto vadou postihnuté.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závažný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom

súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci súd zamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Odvolací súd jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa uzavrel, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitímovaný, keď zdôraznil, že zo Zmluvy z 24. mája 2007 (uzavretej medzi JUDr. J. a žalovaným) o poskytovaní právnych služieb, z ktorej bola pohľadávka predmetom postúpenia (Zmluva zo 14. septembra 2007 uzavretá medzi JUDr. J. a žalobcom) vyplýva, že táto nenadobudla platnosť a postúpená pohľadávka je ako taká neexistujúca. Toto tvrdenie však odporuje dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu, keď tento pripúšťa vznik pohľadávky voči žalovanému v polovici 2 157,60 Eur (65 000 Sk) a teda pohľadávku za existujúcu, a tiež prípadnú aktívnu vecnú legitímáciu JUDr. J., za predpokladu, že by bolo možné zmluvu o poskytovaní právnych služieb považovať za konkludentne uzavretú. Odvolací súd vzhľadom na uvedené potom bez ďalšieho nevysvetlil, či predmetnú zmluvu považoval za čiastočne platnú (vo vzťahu k žalovanému) a aký dopad čiastočná platnosť zmluvy by mohla mať na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a prečo túto zmluvu (s ohľadom na ním tvrdené okolnosti) považoval za neplatnú ako celok. Odvolací súd vzhľadom na ním uvedenú genézu prejednávanej veci prezentovanú v dovolaní napadnutom rozhodnutí, spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení nevysvetlil potvrdzujúci právny záver súdu prvého stupňa o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. V prejednávanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

Procesná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na dôvod zrušenia sa nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako aj dovolacieho konania (§ 243 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. októbra 2015

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová